

2

VOOR ZEILERS, DOOR ZEILERS

REPLICA ATLANTIC

WWW.ZEILEN.NL

Zeilen

TESTS

J/122
DUFOUR 425 GRAND' LARGE

ACHTERGROND

ANKERPLICHT
OP MISTIG WAD

VAARGEBIED

CALEDONISCH KANAAL

DROOM

MADAGASKAR OM DE WEST

BESTEMMINGEN

JACHTTRANSPORT GEMAKKELIJK VER WEG

februari 2008
€ 5,50

COLDHANDED CUP WEG BIJ DE OPEN HAARD

In de Alblasserwaard wordt gewerkt aan een replica van de *Atlantic*, de schoener die 75 jaar lang recordhouder was van de snelste oversteek van de Atlantische Oceaan.

TEKST EN FOTO'S: EVERT BRUJNEXKOOL

WEDERGEBOORTE VAN

Het historische zeiljacht *Atlantic*, in 1903 te water gelaten en gesloopt in 1972, is volgens eigenaar en projectleider Ed Kastelein één van de mooiste, snelste en meest comfortabele zeiljachten ooit gebouwd. "Het is een spectaculair snel jacht met een even spectaculaire vormgeving. Dat jacht herbouwen, zonder af te wijken van het oorspronkelijke ontwerp, dat is nou net de uitdaging die ik zoek. Je zou kunnen zeggen dat ik hiermee mijn droom waarmaak."

LEGENDARISCH

De bouw is niet alleen voor Kastelein een uitdaging. Toen hij naar scheepswerf Van der Graaf in Hardinxveld-Giesendam stapte, met onder zijn arm een aanzienlijk aantal tekeningen, zag ook werfbaas Cees van der Graaf zich voor een uitdaging gesteld. "Het is de overtreffende trap van de *Eleonora*," vertelt hij, "een 42 meter lang jacht waarvan Kastelein ons in het verleden de bouw toevertrouwde. Hier

is alles net even groter en zwaarder uitgevoerd en een stuk extremer wat vormgeving betreft. De kiel, bijvoorbeeld, is erg diep. Je moet van tevoren een speciaal werkplan maken, een standaard werkwijze kun je wel vergeten."

Van der Graaf heeft zijn beste mensen ingepland voor het project. "Die werken er met al hun ziel en zaligheid aan. Het vergt het uiterste van hun vakkennis en ze krijgen de tijd om er echt eer in te leggen. De *Atlantic* wordt opnieuw een legendarisch jacht."

Dat is nou net de bedoeling van eigenaar Ed Kastelein.

"Met het ontwerp van de *Atlantic* was William Gardner destijds zijn tijd ver vooruit", weet hij. "En natuurlijk heeft de Amerikaanse werf Townsend & Downey een topprestatie neergezet. In 1905 maakte de *Atlantic* de snelste oversteek tussen Amerika en Engeland. Voor een afstand van 3.006 mij had kapitein ▶

EEN LEGENDE

Charlie Barr met zijn bemanning 12 dagen, 4 uur en 1 minuut nodig. Hoe ongelooflijk snel dat is, blijkt uit het feit dat dit record pas in 1980 werd aangescherpt tot 10 dagen, 5 uur en 14 minuten. Het zou natuurlijk fantastisch zijn als wij met de nieuwe *Atlantic* dat record kunnen breken."

VERANDERINGEN

Nadat Kastelein het plan had opgevat om de *Atlantic* te herbouwen, besteedde hij vier jaar aan een uitgebreide zoektocht naar informatie. "Ik heb daarbij samengewerkt met de jachthistoricus John Lammerts van Bueren. Samen zijn wij er in geslaagd uit diverse archieven in Amerika tientallen tekeningen te verzamelen en honderden documenten te bestuderen. Aan de hand van al die documentatie wordt de *Atlantic* nu herbouwd."

Gaandeweg merkte Kastelein dat veel mensen zich nog steeds betrokken voelen bij de driemaster. "Mensen gaan echt op zoek naar spullen. Laatst nog ontvingen wij een potdeksel dat iemand in zijn garage had opgeslagen. Verder hebben wij ook een originele patrijspoot en een deur. Vanzelfsprekend zijn we daar heel zuinig op."

Kastelein moderniseert zijn *Atlantic* op een aantal punten. "Logische veranderingen zijn de motoren, boegschroef en elektrische lieren. In 1903 is de driemaster gebouwd met een stoommachine, boegschroeven waren er nog niet. Andere veranderingen heb ik wel overwogen, maar niet doorgezet. Gaandeweg de bouw realiseer je je hoe perfect het

oorspronkelijke ontwerp is. Daar moet je niet aan gaan schaven. En dus hebben zelfs de 96 stalen spanten dezelfde afmetingen als destijds. Aan de maatvoering is letterlijk geen inch veranderd."

De wel toegepaste veranderingen maken het zeiljacht lichter en sneller. "Die stoommachine woog dertig ton. Het geklonken staal is vervangen door gelast staal. De masten zijn van aluminium in plaats van staal. De zeilen, destijds van zware kwaliteit katoen, worden vervaardigd van Dacron."

VAKWERK

Bij de bouw is gebruik gemaakt van zowel moderne als traditionele technieken. "Met een plasmasnijder is 140 ton Lloyds grade A gecertificeerd staal gesneden in driehonderd onderdelen van verschillende vorm en dikte", legt Kastelein uit. "De kielplaten zijn twintig millimeter dik, het casco heeft een dikte van zes tot acht millimeter en het dek is vijf millimeter dik."

Als het gaat om de bouw van het interieur heeft Kastelein een sterke voorkeur voor traditioneel vakwerk. "Natuurlijk wordt gewerkt met goede machines, zoals een vlak-schuurmachine met een bandbreedte van maar liefst één meter. Maar er wordt niets CNC-gefreesd. Het is prettig te kunnen kiezen voor kwaliteit in plaats van te moeten kiezen voor de meest kosteneffectieve oplossing."

De nieuwe *Atlantic* is vermoedelijk in 2009 zeilklaar. ④

"DE ATLANTIC WORDT OPNIEUW EEN LEGENDARISCH JACHT"

Ed Kastelein: "Aan de maatvoering is letterlijk geen inch veranderd."

MEEWERKENDE BEDRIJVEN

- MasterShip (CAD/CAM software en engineering)
- Scheepswerf Van der Graaf (cascobouw)
- Touchwood (rondhouten)
- Yanmar Marine (hoofdmotor en generatoren)
- Reva International Cannes (pompen, ladders, omvormers en fans)
- Thomas Reid and Sons (ankerlier)
- Veth Motoren (boegschroef)
- Technische Unie (elektrische en mechanische uitrusting)

SPECIFICATIES

ONTWERP	Gardner & Cox (1903)
CONSTRUCTIEMATERIAAL	staal
WERF	Scheepswerf Van der Graaf
EIGENAAR/PROJECTLEIDER	Ed Kastelein
LENGTE OVER ALLES	69,24 m
LENGTE VAN HET CASCO	56,43 m
LENGTE VAN DE WATERLIJN	41,18 m
BREEDTE	8,85 m
DIEPGANG	5,00 m
HOOFDMAST LENGTE BOVEN DE WATERLIJN	44,00 m
BOEGSPRIET	8,76 m
BEZAANBOOM	4,05 m
WATERVERPLAATSING	395 m³
BALLAST	120 t
ZEILOPPERVLAKTE	1.721 m²
BRANDSTOF-CAPACITEIT	17.000 l
WATER-CAPACITEIT	15.000 l
MOTOR	Yanmar 6 AYM-EET, 820 pk, 610 kW